

Aan de Gemeenteraad van Hillegom
c.c. aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hillegom
Postbus 32
2180 AA Hillegom

Lisse, 19 mei 2019

Betreft: Bollenschurenbeleid Hillegom

Geachte raadsleden, geacht college,

Wij vragen hierbij uw aandacht voor de positie van de Hillegomse bollenschuren: het erfgoed van de bloembollencultuur die bepalend is geweest voor de ontwikkeling van Hillegom. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw groeide Hillegom uit tot een van de belangrijkste bollendorpen in de Duin- en Bollenstreek. In de periode voor 1960 had Hillegom de grootste oppervlakte bollengrond en ook de meeste bollenbedrijven en bollenschuren; meer dan andere dorpen in de regio.

Bescherming

De gemeente Hillegom is zich bewust van die positie van Hillegom als bollendorp. In de Omgevingsvisie Hillegom 2030 (2018) wordt als een van de beleidsuitgangspunten genoemd: "koesteren van kenmerkende bebouwing zoals oude bollenschuren en arbeiderswoningen". Helaas is het met de bescherming van bollenschuren in Hillegom slecht gesteld. Eén bollenschuur is rijksmonument (Zuider Leidsevaart 1) en slechts twee bollenschuren zijn gemeentelijk monument. (Leidsestraat 152 en Leidsestraat 154-156). Hiermee steekt Hillegom schril af ten opzichte van de andere gemeenten in de Duin- en Bollenstreek, waar veel meer bollenschuren beschermd zijn.

Regionaal Bollenschurenbeleid

Tot 2006 was het beleid rond bollenschuren in alle gemeenten in de Duin- en Bollenstreek verschillend. Er bestond een lijst van waardevolle bollenschuren, opgesteld door de Werkgroep Bollenerfgoed, maar die lijst werd door de gemeenten niet erkend. Omdat dit voortdurend discussie opleverde gaf het Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland de Werkgroep Bollenerfgoed in 2004 opdracht gegeven tot het opstellen van een Regionaal Bollenschurenbeleid. Hieraan is in de periode 2005-2006 gewerkt, samen met ambtenaren en wethouders van alle gemeenten en Holland Rijnland. Doel daarvan was afspraken te maken over een gezamenlijke regionale aanpak voor de bescherming en herbesteding van de meest waardevolle bollenschuren in de regio en een lijst samen te stellen waar zowel de Werkgroep Bollenerfgoed als de gemeenten achter staan.

Dat heeft geleid tot de Nota "Naar een Regionaal Bollenschurenbeleid", die in 2006 is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van de regio Holland Rijnland. Onderdeel van die nota is de Regionale Collectie Bollenschuren (RCB). Dit is een lijst met de ca. 100 belangrijkste bollenschuren in de Bollenstreek uit de periode tot circa 1960, die voor de regio behouden moeten worden. Deze zogenaamde RCB-lijst is in gezamenlijk overleg met de gemeenten opgesteld en in 2010 geactualiseerd.

In 2006-2007 zijn de beleidsnota en de RCB-lijst vastgesteld door alle gemeenteraden; ook door de gemeenteraad van Hillegom, in juli 2007. Daarna is het Regionaal Bollenschurenbeleid in alle gemeenten vertaald in lokaal gemeentelijk beleid en zijn in alle gemeenten bollenschuren op de gemeentelijke monumentenlijsten gezet.

Gemeentelijk bollenschurenbeleid Hillegom

De situatie in Hillegom is als volgt: in Hillegom staan momenteel nog zo'n 85 bollenschuren uit de periode tot 1960; dit is circa een kwart van wat er oorspronkelijk is geweest. Van deze 85 bollenschuren zijn er in 2006 27 opgenomen in de Regionale Collectie Bollenschuren, die in totaal 96 bollenschuren omvat. Ruim een kwart van de bollenschuren op de RCB-lijst staat dus in Hillegom. Hiermee blijkt opnieuw de toonaangevende positie van Hillegom als het gaat om bollenerfgoed.

Karakteristieke Bollenschuren

Op 12 juli 2007 besloot de gemeenteraad van Hillegom 20 bollenschuren van de RCB-lijst te beschermen. De Raad besloot toen “de genoemde te behouden schuren te voorzien van het predikaat karakteristieke bollenschuur; in te stemmen met het uitgangspunt van herbesteding van deze geselecteerde bollenschuren, conform de gereedschapskist van de regionale nota en als stimuleringsmiddel voor de geselecteerde schuren bij herbesteding op verantwoorde wijze een bijdrage te verstrekken voor een haalbaarheidsonderzoek van maximaal € 3000 per bollenschuur. Voor hergebruik en sloopaanvraag is advies vereist van de monumentencommissie.” (Raadsbesluit 12 juli 2017).

Twee van de twintig bollenschuren (Leidsestraat 152 en :Leidsestraat 154 + 156) werden kort daarna aangewezen als gemeentelijk monument. De andere 18 “Karakteristieke Bollenschuren” werden als zodanig vermeld in het Bestemmingsplan. De Raad heeft hiermee de intentie uitgesproken deze bollenschuren te behouden.

Onvoldoende beschermd

Desondanks biedt de aanwijzing “Karakteristieke Bollenschuur” niet de garantie dat deze panden daadwerkelijk behouden blijven. In het Raadsbesluit staat dat ook: “Uit juridisch oogpunt is het tegengaan van sloop op basis van de status van karakteristieke bollenschuur overigens niet haalbaar.”

Eigenaren kunnen een sloopvergunning voor de schuur aanvragen of zij kunnen het pand verbouwen zonder de karakteristieke bollenschuren-kenmerken te respecteren. De Gemeentelijke Monumentencommissie moet een advies uitbrengen, maar het College van B&W kan dit advies naast zich neerleggen. De laatste jaren zijn voor verschillende “Karakteristieke Bollenschuren” sloopplannen ingediend, waarop door het College van B&W heel verschillend is gereageerd.

In 2016 is een plan ingediend voor sloop t.b.v. nieuwbouw van de Karakteristieke Bollenschuur Leidsestraat 122 (Schuit). Na protest van het CHG heeft het College medewerking aan sloop geweigerd.

In 2017 is een plan ingediend voor sloop t.b.v. nieuwbouw van de Karakteristieke Bollenschuur Stationsweg 13 (Jonkheer). Aan dit plan heeft het College van B&W wel haar medewerking verleend, tegen het advies van de monumentencommissie in. Het is ons niet bekend of inmiddels een omgevings- en sloopvergunning is verleend.

In 2018 is een plan ingediend voor sloop t.b.v. nieuwbouw van de Karakteristieke Bollenschuur Leidsestraat 156 (stenen schuur Zeestraten). Een gemeentelijk monument nota bene! De afloop hiervan is ons niet bekend.

Precedentwerking

Wij hebben onze bezorgdheid over deze ontwikkelingen in 2017 en 2018 kenbaar gemaakt tijdens gesprekken met diverse ambtenaren en met de wethouders De Jong en Hoekstra.

Wethouder Hoekstra (Ruimte) verklaarde dat het College voor elke Karakteristieke Bollenschuur afzonderlijk zal beoordelen of een sloopvergunning wordt verleend of niet.

Dat scheidt onduidelijkheid en willekeur voor de eigenaren van deze 20 bollenschuren en leidt bovendien tot ongewenste precedentwerking. Als het College aan de ene eigenaar wel een sloopvergunning verleent en aan de ander niet, dan kan de laatste zich beroepen op rechtsongelijkheid en zal opnieuw een sloopvergunning aanvragen. Dit kan leiden tot een ongewenst domino-effect, waarmee de “Karakteristieke Bollenschuren” in feite vogelvrij zijn.

Raadsvergadering maart 2019

Wij hebben onze bezorgdheid gedeeld met diverse gemeenteraadsfracties. Dit heeft geleid tot een motie die tijdens de Raadsvergadering van 21 maart 2019 is voorgelezen en na beraad is ingetrokken. Tijdens de behandeling van dit agendapunt bleek dat het College van B&W niet goed op de hoogte is van de afspraken uit het Regionaal Bollenschurenbeleid (2006), van de status van de Regionale Collectie Bollenschuren en van het besluit van de Gemeenteraad uit 2007.

Wethouder De Jong noemt de Regionale Collectie Bollenschuren “een lijst van het CHG, die is samengesteld door een groepje goedwillende, bevrogen mensen.” Hij beschouwt ook de lijst van 20 Karakteristieke Bollenschuren slechts als “een advies van het CHG”.

Dat beeld is onjuist. Ten eerste is aan de samenstelling van de RCB-lijst in 2007 een cultuurhistorisch onderzoek vooraf gegaan, waaraan ook door ambtenaren van de gemeenten is meegewerkt. Ten tweede zijn zowel de RCB-lijst als de 20 Karakteristieke Bollenschuren door de Gemeenteraad van Hillegom vastgesteld, waarbij de wens tot behoud van deze panden is uitgesproken.

Cultuurhistorische waarde

Wethouder De Jong, verantwoordelijk voor monumenten, vindt dat de cultuurhistorische waarde van de te beschermen bollenschuren opnieuw moet worden beoordeeld door een onafhankelijk instituut. Natuurlijk kan een nieuw onderzoek na ruim tien jaar zinvol zijn. Een landelijk werkend bureau van deskundigen kan het inventarisatiewerk dat in de Duin- en Bollenstreek is gedaan naar een hoger plan tillen. Maar als zo'n landelijk bureau door gebrek aan lokale kennis de finesses van ons gebied niet goed begrijpt, wordt het resultaat een algemeen product, dat alleen globale structuren beschrijft. In elk geval verzoeken wij u de Werkgroep Bollenerfgoed van het CHG te betrekken bij nader onderzoek naar de cultuurhistorische waarde van bollenschuren. Deze Werkgroep heeft in de afgelopen 22 jaar veel expertise opgebouwd op het specifieke gebied van het bollenerfgoed.

Niet wachten, maar nu beschermen

Wethouder De Jong wil met de beoordeling van bollenschuren wachten op een nieuwe regionale cultuurhistorische waardenkaart. Hij verwijst daarbij naar de gemeente Noordwijk, die zo'n waardenkaart heeft laten maken door bureau Steenhuis Meurs i.s.m. Erfgoed Leiden en Omstreken. Kennelijk zijn ook de HLT-gemeenten van plan zo'n kaart te laten maken. Tijdens de raadsvergadering zei de wethouder dat het nog tot 2020 duurt voordat aan de nieuwe regionale waardenkaart kan worden begonnen en dat deze kaart pas in 2021 of 2022 beschikbaar is. Dat duurt veel te lang en dat is ook helemaal niet nodig, want op het gebied van bollenschuren zijn zowel de inventarisatie als de selectie en waardering van gebouwen al lang beschikbaar. In 2015 is de Cultuurhistorische Atlas Duin- en Bollenstreek online gegaan. Daarin is het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek in kaart gebracht en zijn alle cultuurhistorische elementen in het landschap geïnventariseerd. Hierin zijn ook alle bollenschuren en het overige bollenerfgoed zoals de landschuurtjes opgenomen. Zie www.cultuurhistorieduinenbollenstreek.nl De cultuurhistorische waarde van bollenschuren is ook bekend. Die is te vinden in de Regionale Collectie Bollenschuren (RCB-lijst). Daarin staan de bollenschuren vermeld die van regionaal en/of lokaal belang zijn. Dit onderzoek hoeft wat betreft het CHG dus niet opnieuw gedaan te worden.

Conclusie

Om bovenstaande redenen vinden wij het onwenselijk om het nemen van beschermende maatregelen voor de Hillegomse Karakteristieke Bollenschuren nog langer uit te stellen. Wij vragen u zo spoedig mogelijk over te gaan tot daadwerkelijke bescherming van deze 18 Karakteristieke Bollenschuren.

Met vriendelijke groet,

P. Goemans Sr.

Voorzitter Werkgroep Behoud en Herbesteding Bollenerfgoed van het
CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek

Bijlagen:

- Beleidsnota "Naar een Regionaal Bollenschurenbeleid" (2006) *
- Raadsbesluit Gemeenteraad Hillegom, 12 juli 2007
- Regionale Collectie Bollenschuren (meest actuele versie, 2019) *

(NB: * = Deze bijlagen kunt u ook downloaden op www.bollenerfgoed.nl)